

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Vita, Et Gestis S. Francisci Xaverii È Societate Iesv
Indiarvm Apostoli Libri Qvatvor**

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1666

51. Prædictiones Xauerij duæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10854

toto oriente celebratissimum. Certè duo quos dixi Saraceni ; eius evidentia conuidi ; imperato Baptismo Christum professi sunt. Primus lætitiae deferbuerat calor , & de Præfecti cubiculo exit Apostolus , nauclerum ad se seorsum accersit (erat is Franciscus Agiarius viro sancto in paucis amicus) plurimumque hortatur ad tanti beneficij gratias , cum iis qui fuerant in scapha Deo referendas , quod ij deinde pro virili sua abunde præstiteret. Monet præterea ad iter vela expeditat , ventum enim quamprimum à puppi afflaturum , & quanquam cœli , marisque peritia vetaretur , hanc sibi tam subitam polliceri opportunitatem , sed certâ fiducia obsecutus iubenti , decumanum velum ægre aptauerat , cum aquilo ad velum vndas composit , & fœlici cursu dierum tredecim , Sancianum Sinanum portum , Lusitanorum tunc emporium subiere.

⁵¹ Sed aliud item magnificentius beatus Apostolus huic suo eidem Francisco Agiario , & vaticinatus est , & cœlitus contulit. Postridie siquidem cum eo colloquens de ancipi , & timenda nauigantium alea , diuino spiritu affirmavit illi vitam sanctus , eum haudquaquam in mari , sed in terra mortem obitum : ad hæc quantiscumque tempestatibus agi contingere , nullum ynquam sub gubernaculis ipsius peritum nauigium , sed fore omnia ductu eius secura , & salua. Quid ipse tam liquida persuasione sibi dictum accepit , ac tam crebra perspexit experientia , vt rei insciis temeritate audacie , non artis peritia crederetur , nullo cœli , annuè discrimine , aut dissidentia quassatum , ac veterum nauium maria tentare : suscepit autem nauigationes admodum longinquas , & passus horribiles procellas , nunquam non saluus , & victor euasit. Sed Tanaisferimo in Pegum nauigans huius suæ de Apostoli meritis , & promissis , securæ fiducie ostentum eximum edidit : ibat lembo exiguo , vetusto , hianti , & ibant una foderatae naues , quæ ventorum , marisque rabie disiectæ , impactæque in scopulos , irreparabili naufragio haustræ sunt ; Agiari lembus , quassus , & fragilis , venti eius tertii , vndisque plane impar & sub cuiusvis alterius periturus clavo , susdeque , velut angelo rectore sulcabat , calcabarque fluctus , Agiario interea in puppi cantante , nec secus ut in valde tranquilla blandientis oceani malacia hilari , & seculo. Qui ab uno è vectoribus rogatus , vnde hæc illi cantandi libido , morte oculis oberrante , respondit se nihil metuere , nec si millies duplo sauiret mare , & esset constans ex vitro lembus. Fidem sibi à P. M. Francisco factam nunquam se in aquis moritum , nec quas duceret naues , infelicem cursum habituras. Quæ promissio audita ,

audita, Christianos ob viri Dei notam sanctitatem mirè recreauit, & Maurros qui vna vehebantur, diuina rei admirabilitas sic permouit, vt voulent se fore Christianos vbi primùm terra essent potiti. Tauarum igitur cum venissent, conspectis in littore naufragiorum reliquiis, incredibili naucleri lætitia, voti fidem baptismō exsoluerunt.

Sanciani tunc portus, quod annus mari opportunus iam verteret, nullas retinebat in Indiam nates præter duas, quarum vna Iacobi Peteriæ, quo nullum Xauerius inter Lusitanos fideliorem amicum habuit, & ad dictiorem. Hanc eo procluius optauit Xauerius quod natis Odoardi Samæ ex Bungo recens, tempestate quam diximus inermis, conuulta, & male habita, commeatu irem escario carens, instauranda Siami per hyemem erat: mirum autem fuit, quod vento, dies iam quindecim redituris in Indiam aduersante, statim ut nauim Xauerius attigit coepit à puppi secundus adspirare: postero ergo die, annique 1551. ultimo, pro rata Malacam versa soluit. Naui Peteriæ altera sociam se adjunxit, verum forte nimium diuersa, ut post videbitur. Frequens toto illo itinere sancti virti sermo de rebus Iaponiæ, vexatione à Bonziis, certaminibus cum Fucarondono, Bungensis regis prudenti pietate, conuersionibus ethni corum Funajj, Amanguecijs, Cangoximæ, & passim alibi diuino beneficio peractis: potissimum verò de facilitate Iaponici imperij Christi legibus subiugandi, si prius Sinense iis subderetur: suarum superstitionum Iaponiam, Sinas magistros, & Iudices reuereret, colere illos pro gente Orientis totius doctissima, & cordatissima; Iapones incassum tentari, & yrgeri, ut assentientur suscipiendis Sacris, quæ religionum suarum doctissimi arbitrii, vel nescirent, vel nota respuerent. Hanc imperij Sinensis valtissimi conuersionem maximè arduam, iam tūm animo ingenti versabat Xauerius, ad hoc Indiam repetebat, ordinatus res Societatis, & Neophytorum, ut se ad eam Provinciæ expediret: Ad hoc summam doctrinæ Christianæ, Sinensi lingua secum ex Iaponia referebat; futuram sociis vñsi si quos ex Europa ducendos acciperet. Verum enim verò Lusitanis qui naui eadem vehebantur, seueritatem legum Sinensium edocetis, periculoso ausus negotium videbatur, nisi si fortassis auctoritate publica gereretur, cautum enim lege inexorabili, pœna vel capitis vel perpetui carceris ne quis in id regnum pedem inferret extraneus; Lusitanos complures, aulos illuc furtim ad mercaturam irrepere, deprimos, captos, carcere conclusos, vitam pridem in vinculis trahere, absque vlla spē recuperandæ libertatis, vnam hanc videri ad ingressum viam, si Prorex Indiae legationem adornaret magnificam ad Imperatorem Sinarum qua Serenissimo Regi Lusitaniae Ioanni amicitiam eius exposceret. Sed hoc tametsi Prorex approbasset, non posse nauim, comitatum, dona, tanto Principe digna nisi sumptu immenso instrui, cuius vltro Prorex ne videretur quidem partem subiturus, uno illuc inducendi Xauerij præmio: Tot idololatras mediterranea Indiae colere, iis posse inempta facultate Euangelium prædicari, patere ad illos aditum cuiuis anima-

50
Sinas Euangelio subdere decernit.

E e rūn